

גיל הבגרות

בשבועות הקרובים נקדיש אי"ה את המדור למילה שמעלה רעד אצל הרבה מתוכינו 'גיל הבגרות'. מהו גיל הבגרות? מאיזה גיל הוא מתחיל? מהם מאפייני הגיל? נקודות מוצא בסיסיות שיעזרו לנו ולהם לעבור את הגיל בשלום. בדורנו – בעקבות השפע וההתפתחות הטכנולוגית – מתחיל גיל הבגרות הרבה פעמים כבר בגיל 9. אילו שההתפתחות שלהם איטית יחסית בגיל 11–12. לגיל ההתבגרות יש סממנים חיצוניים. אצל הבנים הקול משתנה, מתכסים בפלומת שיער, התיאבון גדל משמעותית, תופסים גובה במהירות, מתרחקים מגילויי חיבה של ההורים (חיבוקים ונשיקות...).

הבנות הופכות לנשיות, חשוב להן המראה החיצוני, הן מתחילות לספור קלוריות, המילה דיאטה לא משה מפיהן, קונות בגדים בלי סוף ולא תמיד אוהבות את מה שהן קונות. מעבר לסממנים החיצוניים מתרחשים אצל המתבגרים הרבה הליכים נפשיים הכוללים קונפליקטים אישיים חוסר יציבות ובלבול, הקצנה מבחינה דתית (לשני הכוונים) מחפשים את עצמם, בודקים את היכולות שלהם. מתנתקים מהר יותר מההורים כשהחברה תופסת הרבה יותר משמעות ומשקל (מה יגידו החברים? לכולם יש... מה יחשבו החבר'ה? כולם הולכים...) הם מרגישים שההורים לא מבינים אותם, נדמה להם שההורים 'פרימיטיביים'... מאידך גם ההורים עוברים קושי.

רק אתמול הם היו קטנים ותלויים בנו במאה אחוזים, והיום הם מקבלים החלטות בלעדנו ולא תמיד חושבים כמונו. מצד אחד ההורים רוצים שהילדים יהיו עצמאיים, אך כשזה קורה נבהלים מהמציאות החדשה, ומקצב ההתקדמות שלה. איך מתמודדים עם גיל זה? איך עוברים אותו בשלום וללא עימותים? על כך אי"ה בשבועות הקרובים. שבת שלום! שושנה

סיפור לשבת

הפח נשבר ואנחנו נמלטנו

עשיר אחד בא פעם לפני ר' נתן נטע מחלם ואמר לו: רבי, ברוך ה' אין לי על מה להתאונן. הריני ב"ה עשיר גדול הן בכסף הן בנחלאות, אף מצליח מאד במסחר. אלא מה, סוחר אני ולכל סוחר יש חוש מיוחד לנחש סימניה של הירידה הצפויה לו. אף אני לבי אומר לי שאין אצלי הכל כשורה, חוששני שכבר עליתי למרומי ההר ומעכשיו תהיה אצלי ירידה. כנגד הירידה אין עצה, שהרי למדנו 'גלגל הוא החוזר בעולם' אולם אימה ופחד נופלים עלי שמא ח"ו אגיע לידי ירידה גמורה ואיעשה חלילה עני ואביון. מי שנולד עני – מילא. אבל ליפול מאיגרא רמא של עשירות לבירא עמיקתא של עניות... רבי, לא אוכל לעמוד בכך. הירידה למי שהיה ברום המעלה קשה לו כאלף מיתות... מהי העצה רבי?

שאלו הרב: 'כלום הנהיג כבודו סדרים חדשים בביתו בזמן האחרון?' השיב העשיר: רבי, במעמד ביתי לא נתחולל שום שינוי. ברוך ה' אף כעת הנני קובע עיתים לתורה, כל בני ביתי הולכים בדרך הישר, איני מרגיש בי שום חטא להיענש עליו שאהיה יורד.

שוב סח לו הרב: איני שואל שינויים ברוחניות דווקא, שואל אני לכל שינויים שהם, כגון בכלי הבית, למשל ברהיטים... השיב לו העשיר: אם לכך שואל הרבי, הדין עמו. באמת נעשו אילו שינויים במערכת הכלים שלי. אומר את האמת לכבוד הרבי, איני קמצן גדול, אבל גם פזרן אינני. אדם חס על איבוד דמיו. אף אני שביתי מלא כלים שונים, כלי חרס, זכוכית, חרסינה, שדרכם להישבר, כיוון שראיתי שכל כלי שבור גורם לי עגמת נפש עלה במחשבתי למכור את כל כלי ביתי הישנים, ולקנות במקומם כלי נחושת וכלי כסף וזהב שאינם נשברים, כדי שאנצל מפעם לפעם משברון לב בשבירת הכלי, וכך עשיתי.

אמר לו הרב: כעת נתחוויר לי טעמם של אותם נחושים רעים וחששות מצערים הטורדים את מנוחת כבודו בזמן האחרון. חכמינו ז"ל אמרו (קוהלת רבא): 'בנוהג שבעולם אדם נכשל בדבר עבירה ומתחייב עליה מיתה. כיצד מתכפר לו? מת לו שור, אבדה תרנגולתו, נשברה צלוחיתו, נשברה ביצתו, נכשל באצבעו ויצאה טיפת דם – מקצת הנפש ככל הנפש. מכאן ומכאן והחשבון מתמצא.

ובכן זוהי הסיבה, כיון שאין עוד בבית כבודו כלים העשויים להישבר ולהביא לו כפרה, נתמלא לבו חששות והרהורים רעים. עצתי היא למכור את כלי הנחושת וכלי הכסף והזהב ולקנות כלים ששבירתם קרובה – ויהיו הם כפרתו.